Aruba

De muziek van mijn land: "Van deur tot deur elkaar geluk, gezondheid en liefde toezingen"

door Sterreporter Nadine en Eliana, 23 september 2004

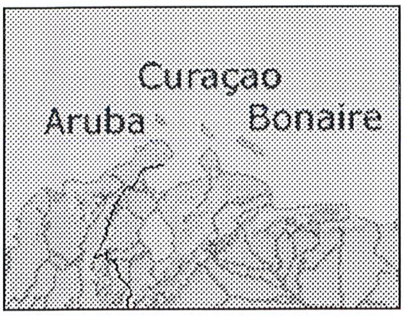

We gaan twee soorten feestmuziek omschrijven. Dat zijn Dande en Dera Gai. Dande wordt alleen gespeeld op nieuwsjaarsnacht, vanaf 12 uur tot 3 januari.

De Dande-muziek wordt gespeeld door een groepje van vijf tot zes mensen die van huis naar huis gaan. In iedere wijk heb je verschillende Dande-groepen. Ze vragen bij ieder huis of ze binnen mogen komen om een Dande-lied te zingen. Als je ja zegt, moet je geld (zo'n 5 tot 10 Arubaanse guldens of 2,30 tot 4,60 euro) in de hoed stoppen die de zanger bij zich heeft.

Geluk, gezondheid en liefde

Dan speelt de Dande-groep een liedje voor jou. Ze wensen je al zingend veel geluk toe. Ze hopen dat je veel geluk mag hebben, gezond blijft en liefde ontvangt. Zo gaat dat met iedereen die daar is en een Dande wil horen. Daarna mag het Dande-groepje nog wat eten en drinken en dan gaan ze verder naar het volgende huis.

Tekst van het Dande-lied

Oh Dande ana nobo a jega
Ana nobo
Oh Dande bendicion pa e bon famia aki
Ana nobo
Oh Dande bendicion pa bo futuro
Ana nobo
Oh Dande bendicion pa e ana
Ana nobo

'Ana nobo a jega'

Op Dande-muziek wordt niet gedanst. De oorsprong weten we niet precies. Het Dande-lied is gecomponeerd door Jendi Koolman rond 1900. Het wordt nu nog zo gezongen. Het lied bestaat uit een regel tekst met goede wensen gezongen door de zanger. Dat begint met Oh Dande... en dan zingt het hele groepje 'ana nobo a jega' dat betekent: het nieuwe jaar is begonnen.

Dande-koning van het jaar

Het lied eindigt met het zingen van de laatste 'Ana nobo'. De zangers houden dan de toon lang aan, ondersteund door flink tromgeroffel. Sinds 1974 is er in de maand december een wedstrijd tussen de verschillende Dande-groepen wie de Dande-koning van dat jaar wordt. Op de radio hoor je in de hele maand december allemaal Dande-groepjes zingen.

Nadine en Eliana hebben zelf een Dande-lied opgestuurd. Het heet: 'Mo Tito y Conhunto Folclorico Arbubano' (2'58"). Je kunt ook luisteren naar: 'Ambiente di fin di anja' van de Arubaanse Tipico Los Amigos (4'24").

Bloedoffer

Dera Gai wordt gevierd op 24 juni. Dera Gai is een oogstfeest. Ze gebruiken een haan als bloedoffer. Vroeger werd een echte haan gebruikt. Er werd dan een gat gegraven en de haan werd daar in gedaan. Alleen zijn kop komt niet onder de grond. Dan moesten de mensen geblinddoekt met een stok de kop eraf slaan. Tegenwoordig gebruiken ze een plastic haan.

Kop er afslaan

Op Dera Gai-muziek wordt wel gedanst. Er is iemand die de kop van de haan eraf moet slaan. Hij staat in het midden en de vrouwen dansen daar omheen. De mannen dansen ook.

De instrumenten voor Dande- en Dera Gai-muziek

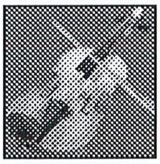

Viool of accordeon voor de melodie

Gitaar (heeft 6 snaren) of cuarta (gitaar met 4 snaren)

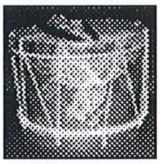

Tambu (trommel) gemaakt in Aruba, Santo Domingo of Venezuela

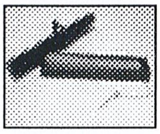

Wiri, een instrument uit Aruba, Bonaire en Curacao. De wiri is een metalen rasp waar ze met een metalen stokje overheen raspen. Dat maakt een scherp geluid

Maraca's (sambaballen) worden ook gebruikt

©2004

Radio Nederland Wereldomroep